

The Industrial Sector in Greece: the next day

Νίκος Βέττας

Γενικός Διευθυντής
Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ)
Καθηγητής Οικονομικών
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
nvettas@aueb.gr

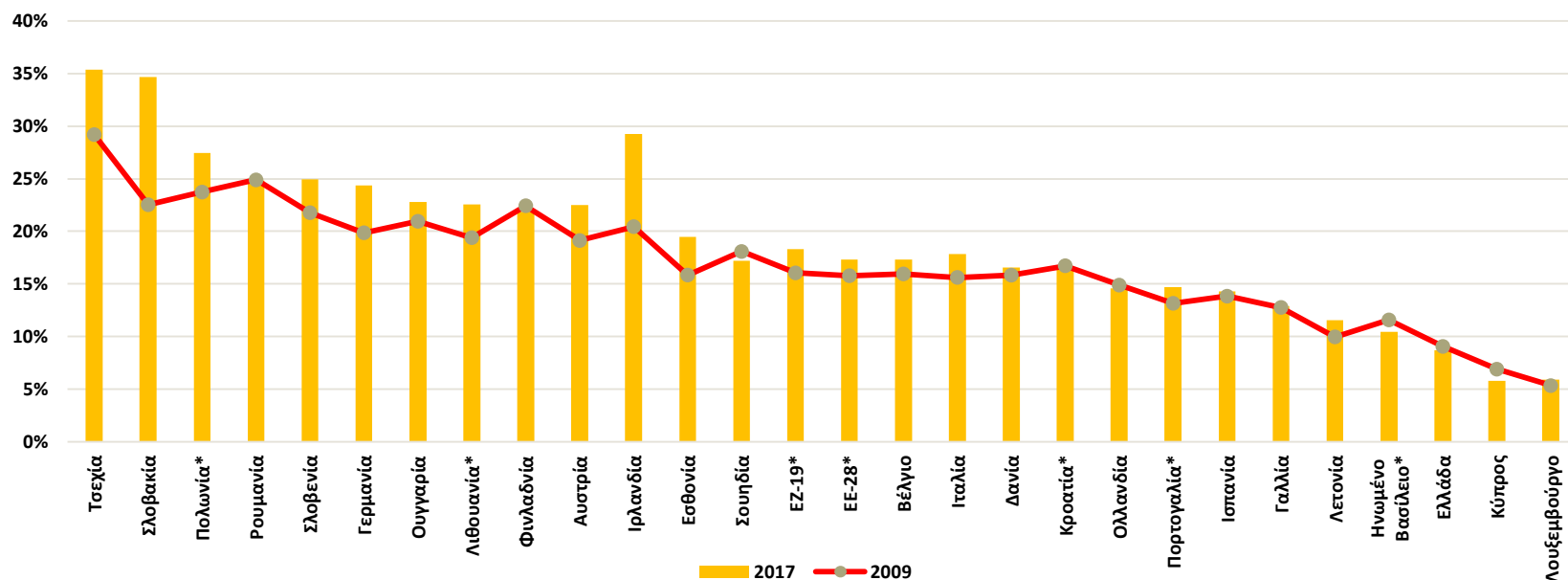
American - Hellenic Chamber of Commerce
Athens, 4 December 2018

Ζητήματα

- Ανάπτυξη εισοδημάτων
- Δημιουργία θέσεων απασχόλησης
- Επενδύσεις
- Εξαγωγές και διεθνής ανταγωνιστικότητα

Χαμηλό ακόμα το μερίδιο της Μεταποίησης στο ΑΕΠ (8,7%)

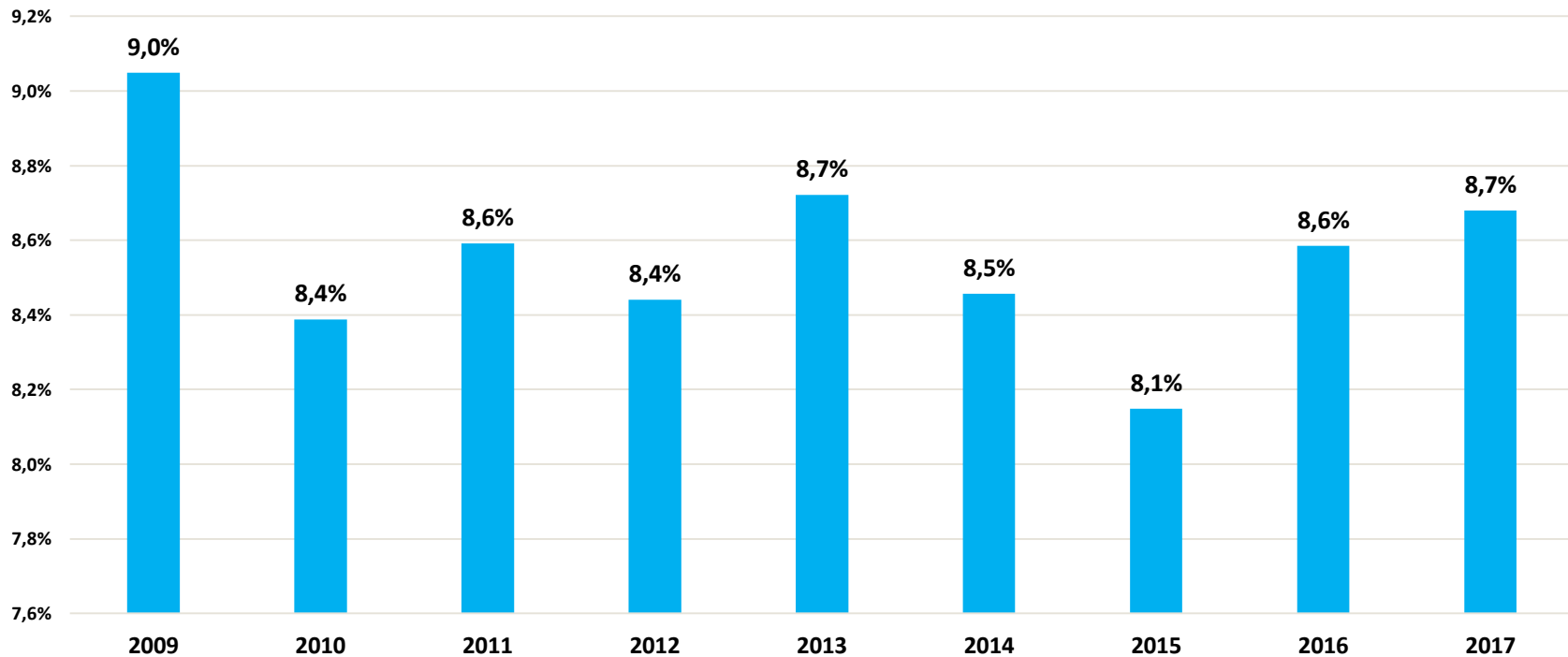

Πηγή: Eurostat-National Accounts

Αρκετές χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ, (Τσεχία, Σλοβακία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβενία, Ουγγαρία) διατηρούν διαχρονικά υψηλά μερίδια.

Μεγαλύτερη αύξηση μεριδίου μεταξύ 2009 και 2017 στις Σλοβακία (από 22,5% σε 34,6% το 2017), Ιρλανδία (από 20,4% σε 29,2%), Τσεχία (από 29,2% σε 35,4%), Γερμανία (από 19,9% σε 24,4%) και Εσθονία (από 15,8% σε 19,5%)

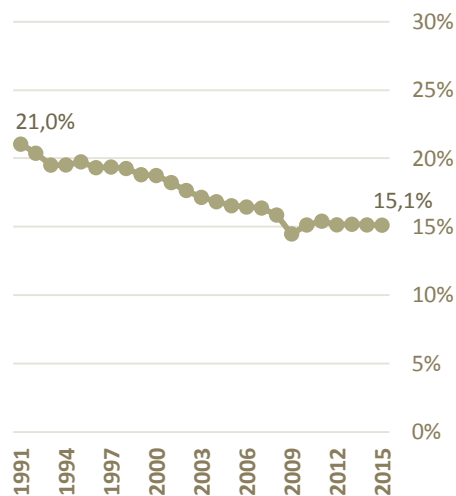
Με διακυμάνσεις το μερίδιο της Μεταποίησης στο ΑΕΠ, αυξητικά από το 2015 και μετά

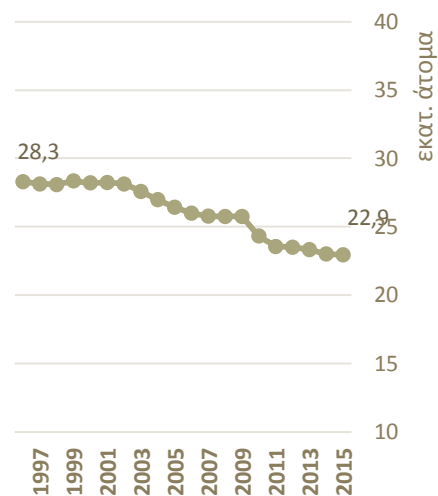
Πηγή: Eurostat-National Accounts

Η αποβιομηχάνιση της «Δυτικής» Ευρώπης (EU15): Διαχρονική εξέλιξη

Σε όρους μεριδίου (% στο σύνολο της οικονομίας)

Σε όρους απασχόλησης (% στο σύνολο της οικονομίας)

Η οικονομική κρίση οδήγησε σε περαιτέρω συρρίκνωση των δευτερευουσών βιομηχανικών δραστηριοτήτων

Μετά τη σημαντική μείωση Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας της μεταποίησης κατά 26,6% την περίοδο 2009-2014, αύξηση 3% την περίοδο 2014-2017

ΤΟΜΕΑΣ	εκατ. €			μερίδια κλάδων			σωρευτικές % μεταβολές		
	2009	2014	2017	2009	2014	2017	% 2009-2014	% 2014-2017	% 2009-2017
A: Γεωργία, δασοκομία, αλιεία	6.816,0	7.801,4	8.034,5	3,7%	5,4%	5,5%	14,5%	3,0%	17,9%
B-C: Μεταποίηση	16.726,5	12.274,8	12.643,5	9,1%	8,4%	8,7%	-26,6%	3,0%	-24,4%
D: Ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο, ατμός, κλιματισμός	2.673,8	1.765,3	1.870,0	1,4%	1,2%	1,3%	-34,0%	5,9%	-30,1%
E: Νερό, διαχείριση αποβλήτων, λύματα	2.799,5	1.971,1	2.062,3	1,5%	1,4%	1,4%	-29,6%	4,6%	-26,3%
F: Κατασκευές	10.669,2	4.760,8	5.678,2	5,8%	3,3%	3,9%	-55,4%	19,3%	-46,8%
G-I: Χονδρικό, λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων, μεταφορές, διαμονή, φαγητό, υπηρεσίες	44.399,8	32.848,8	31.863,9	24,0%	22,6%	21,8%	-26,0%	-3,0%	-28,2%
J: Ενημέρωση, επικοινωνία	8.322,6	5.155,5	4.804,2	4,5%	3,5%	3,3%	-38,1%	-6,8%	-42,3%
K: Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	10.483,4	7.476,6	6.748,1	5,7%	5,1%	4,6%	-28,7%	-9,7%	-35,6%
L: Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	25.305,3	28.687,6	29.775,9	13,7%	19,7%	20,4%	13,4%	3,8%	17,7%
M-N: Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές, διοικητικές, υποστηρικτικές δραστηριότητες	11.642,6	6.361,6	6.788,5	6,3%	4,4%	4,6%	-45,4%	6,7%	-41,7%
O-Q: Δημόσια διοίκηση, άμυνα, εκπαίδευση, υγεία και κοινωνική μέριμνα	36.464,0	30.729,0	30.078,5	19,7%	21,1%	20,6%	-15,7%	-2,1%	-17,5%
R-U: Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	8.384,0	5.641,6	5.697,2	4,5%	3,9%	3,9%	-32,7%	1,0%	-32,0%
ΣΥΝΟΛΟ	184.686,7	145.474,1	146.044,8	100,0%	100,0%	100,0%	-21,2%	0,4%	-20,9%

Ενίσχυση ΔΒΠ στο σύνολο βιομηχανίας από το 2015 και στη Μεταποίηση από το 2014

	Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής - Σύνολο Βιομηχανίας	ΕΠΜ (%)	Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής - Μεταποίηση	ΕΠΜ (%)	Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής - Ορυχεία & Λατομεία	ΕΠΜ (%)
2009	106,3		105,3		107,0	
2010	100,0	-5,9%	100,0	-5,1%	100,0	-6,5%
2011	94,3	-5,7%	90,9	-9,1%	98,0	-2,0%
2012	92,4	-2,0%	87,7	-3,5%	97,1	-0,9%
2013	89,5	-3,2%	86,8	-1,1%	86,0	-11,5%
2014	87,8	-1,9%	88,3	1,8%	85,7	-0,3%
2015	88,7	1,0%	89,8	1,8%	80,2	-6,5%
2016	90,9	2,5%	93,6	4,2%	68,4	-14,7%
2017	95,0	4,5%	97,2	3,8%	73,5	7,4%
2018 Q2	101,1	6,4%	105,9	8,9%	72,5	-1,3%

Πηγή: Eurostat-National Accounts

Επιταχυνόμενη η αύξηση του ΔΒΠ στο σύνολο της Βιομηχανίας (+1% το 2015, +2,5% το 2016, +4,5% το 2017). Αύξηση 6,4% το Q2/2018

Επιταχυνόμενη η αύξηση του ΔΒΠ και στη Μεταποίηση (+1,76% το 2014, +1,77% το 2015, +4,2% το 2016, +3,8% το 2017). Αύξηση 8,9% το Q2/2018

Αύξηση του ΔΒΠ στα Ορυχεία-Λατομεία το 2017 για πρώτη φορά την τελευταία οκταετία. Μείωση 1,3% το Q2/2018

Μετά την ισχυρή μείωση απασχόλησης στη μεταποίηση την περίοδο 2009-2014, αύξηση 13% την τελευταία τριετία

	2009	2014	2017	2009	2014	2017	% 2009-2014	% 2014-2017
A: Γεωργία, δασοκομία, αλιεία	532,9	479,9	453,4	11,7%	13,6%	12,1%	-9,9%	-5,5%
B-C: Μεταποίηση	533,1	327,7	370,2	11,7%	9,3%	9,9%	-38,5%	13,0%
D: Ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο, ατμός, κλιματισμός	28,5	27,5	31,4	0,6%	0,8%	0,8%	-3,6%	14,2%
E: Νερό, διαχείριση αποβλήτων, λύματα	30,5	22,8	27,4	0,7%	0,6%	0,7%	-25,1%	19,8%
F: Κατασκευές	370,7	151,6	149,3	8,1%	4,3%	4,0%	-59,1%	-1,6%
G-I: Χονδρικό-λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων, μεταφορές, διαμονή, φαγητό, υπηρεσίες	1.365,6	1.094,3	1.218,2	30,0%	30,9%	32,5%	-19,9%	11,3%
J: Ενημέρωση και επικοινωνία	87,6	76,3	87,0	1,9%	2,2%	2,3%	-12,9%	14,0%
K: Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	114,6	93,0	92,8	2,5%	2,6%	2,5%	-18,8%	-0,3%
L: Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	8,5	3,9	3,9	0,2%	0,1%	0,1%	-53,6%	-1,3%
M-N: Επαγγελματικές, επιστημονικές, τεχνικές, διοικητικές, υποστηρικτικές δραστηριότητες	309,9	279,7	294,9	6,8%	7,9%	7,9%	-9,7%	5,4%
O-Q: Δημόσια διοίκηση, άμυνα, εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική μέριμνα	940,2	810,5	858,0	20,6%	22,9%	22,9%	-13,8%	5,9%
R-U: Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	234,1	169,1	166,5	5,1%	4,8%	4,4%	-27,7%	-1,6%
	4.556,0	3.536,3	3.752,7	100,0%	100,0%	100,0%	-22,4%	6,1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

- Στο 10% η απασχόληση στη μεταποίηση πλέον

Αλλά η απασχόληση στη Μεταποίηση την περίοδο 2009-2017 περιορίστηκε κατά 162,3 χιλ. άτομα

	2009	2014	2017	2009	2014	2017	% 2009-2014	% 2014-2017	% 2009-2017
B: Ορυχεία και Λατομεία	12,4	10,8	11,7	2,3%	3,3%	3,2%	-12,9%	8,3%	-5,6%
C10-C12: Τρόφιμα, ποτά, καπνός	130,8	115,9	136,9	24,6%	35,4%	37,1%	-11,4%	8,1%	-4,7%
C13-C15: Κλωστοϋφαντουργία, ένδυση, δέρμα	61,5	20,7	30,8	11,6%	6,3%	8,3%	-66,3%	-48,8%	-49,9%
C16: Ξύλο	28,6	11,5	9,6	5,4%	3,5%	2,6%	-59,8%	-16,5%	-66,4%
C17: Χαρτί	10,9	7,6	6,8	2,1%	2,3%	1,8%	-30,3%	-10,5%	-37,6%
C18: Εκτυπώσεις	30,6	14,7	14,5	5,8%	4,5%	3,9%	-52,0%	-1,4%	-52,6%
C19: Οπάνθρακας, διύλιση πετρελαίου	7,3	3,6	6,7	1,4%	1,1%	1,8%	-50,7%	86,1%	-8,2%
C20: Χημικά	13,5	8,6	9,2	2,5%	2,6%	2,5%	-36,3%	-7,0%	-31,9%
C21: Φαρμακευτικά	14,3	13,3	14,4	2,7%	4,1%	3,9%	-7,0%	8,3%	-0,7%
C22: Καουτσούκ, πλαστικά	14,0	10,8	16,4	2,6%	3,3%	4,4%	-22,9%	51,9%	-7,1%
C23: Μη μεταλλικά ορυκτά	32,5	13,8	12,0	6,1%	4,2%	3,3%	-57,5%	-13,0%	-63,1%
C24: Βασικά μέταλλα	18,2	16,6	11,6	3,4%	5,1%	3,1%	-8,8%	-30,1%	-36,3%
C25: Μεταλλικά, εκτός μηχανημάτων και εξοπλισμού	51,3	30,6	35,8	9,7%	9,3%	9,7%	-40,4%	-7,0%	-30,2%
C26: Η/Υ, ηλεκτρονικά, οπτικά	4,8	1,6	3,8	0,9%	0,5%	1,0%	-56,7%	137,5%	-20,8%
C27: Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	11,4	5,7	8,7	2,1%	1,7%	2,4%	-50,0%	52,6%	-23,7%
C28: Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού	11,5	6,6	5,5	2,2%	2,0%	1,5%	-42,6%	-16,7%	-52,2%
C29: Μηχανοκίνητα οχήματα	2,7	1,4		0,5%	0,4%		-48,1%		
C30: Εξοπλισμός μεταφορών	10,7	3,7	5,1	2,0%	1,1%	1,4%	-55,4%	37,8%	-52,3%
C31-C32: Έπιπλα και λοιπά μεταποίησης	52,3	20,7	22,5	9,8%	6,3%	6,1%	-50,4%	8,7%	-57,0%
C33: Επισκευή, εγκατάσταση σε μηχανήματα και εξοπλισμός	12,0	9,2	7,0	2,3%	2,8%	1,9%	-23,3%	-23,9%	-41,7%
Σύνολο	531,3	327,4	369,0	100,0%	100,0%	100,0%	-38,4%	-2,7%	-30,5%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

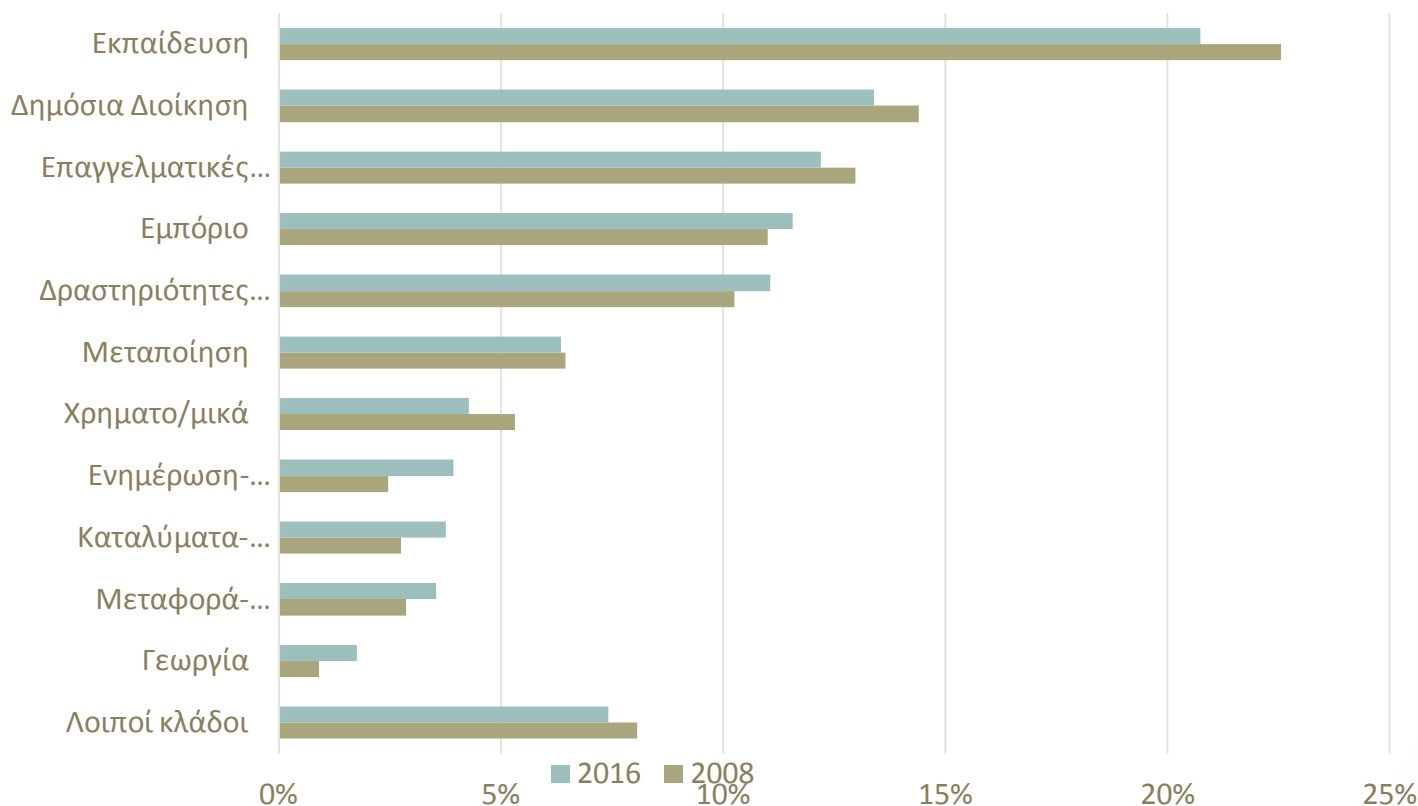
Την περίοδο 2009-2014 όλοι οι κλάδοι της Μεταποίησης παρουσίασαν πτώση απασχόλησης. Αντίθετα, την περίοδο 2014-2017 δώδεκα κλάδοι αύξησαν την απασχόληση τους

Την περίοδο 2014-2017 οι κλάδοι Η/Υ-Ηλεκτρονικών-Οπτικών (+137,5%), Οπάνθρακα-Διύλισης πετρελαίου (+86,1%), Κατασκευής ηλεκτρολογικού εξοπλισμού (52,6%), Καουτσούκ-Πλαστικών (51,9%), Κλωστοϋφαντουργίας-Ένδυσης, Δέρματος (+48,8%), Εξοπλισμού-Μεταφορών (37,8%) παρουσίασαν τη μεγαλύτερη αύξηση στην απασχόληση

Την ίδια περίοδο οι κλάδοι Βασικών μετάλλων (-30,1%), Επισκευής-Εγκατάστασης σε μηχανήματα (-23,9%), Κατασκευής μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (-16,7%), Ξύλου (-16,5%), Μη μεταλλικών ορυκτών (-13%) και Χαρτιού (-10,5%) παρουσίασαν τη μεγαλύτερη μείωση στην απασχόληση

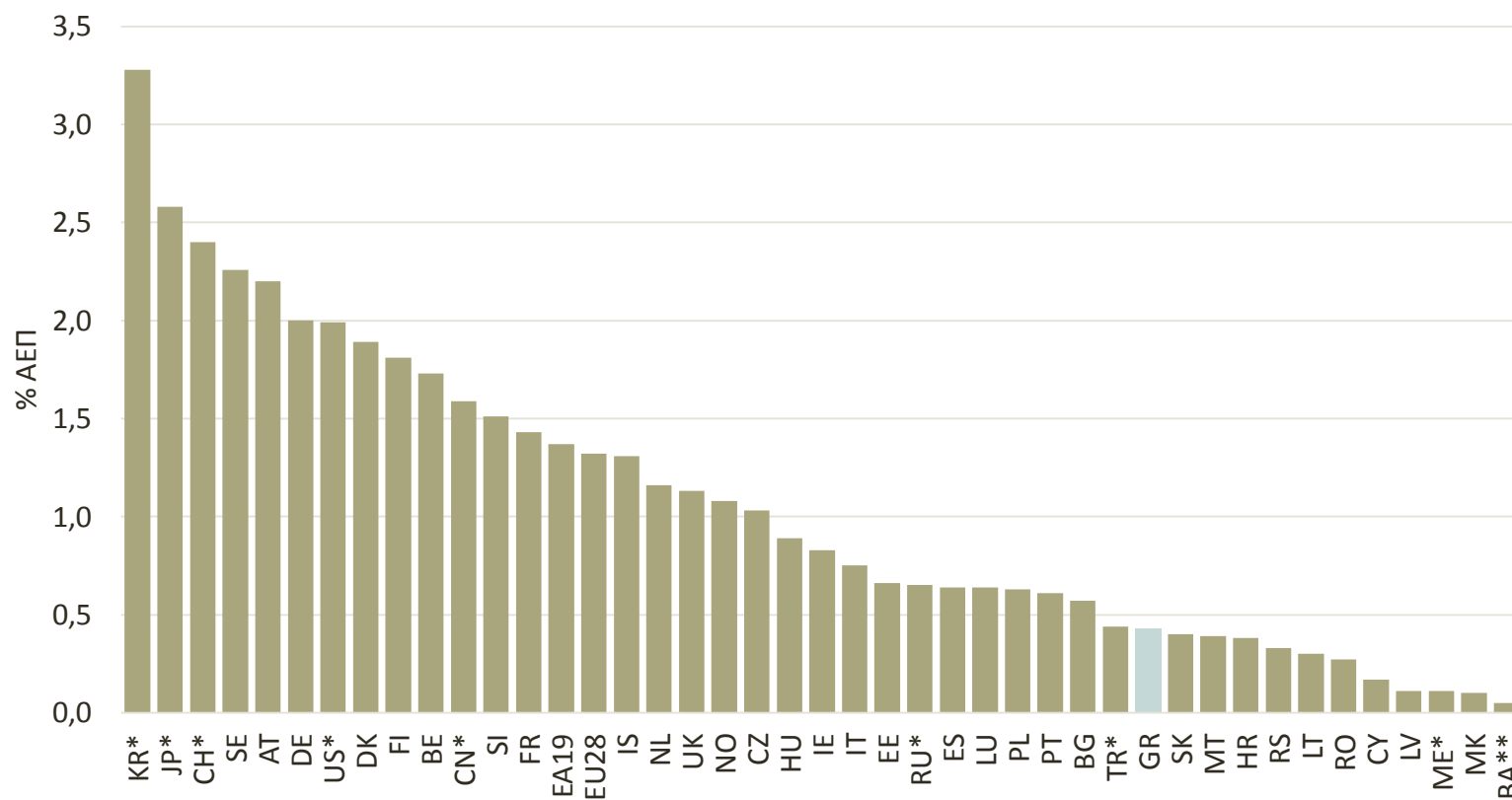
Το 2017 οι κλάδοι Τροφίμων-Ποτών-Καπνού, Καουτσούκ-Πλαστικών και Φαρμακευτικών εμφανίζονται με μεγαλύτερη απασχόληση σε σχέση με το 2009

Πού εργάζονται οι απόφοιτοι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης;

Δαπάνες Έρευνας & Ανάπτυξης

Δαπάνες E&A ιδιωτικού τομέα, 2016

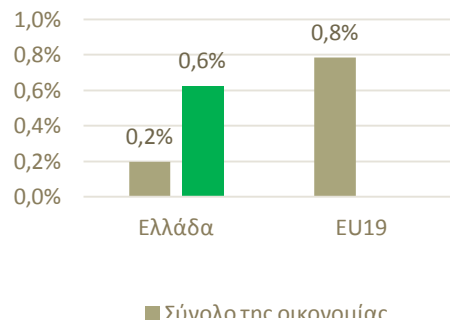

Πηγή: Eurostat *2015 **2014

Σημαντική η συμβολή της βιομηχανίας στην Ε&Α

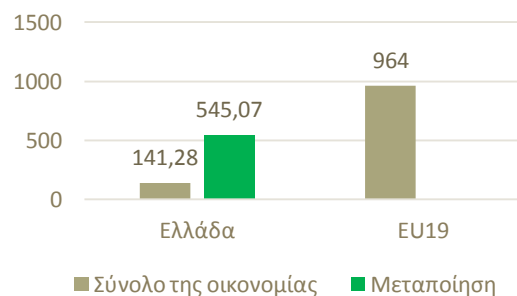
- ▶ Τέσσερις φορές περισσότερες οι δαπάνες R&D ανά απασχολούμενο στη μεταποίηση σε σύγκριση με το σύνολο της ελληνικής οικονομίας
- ▶ Το 0,6% των εργαζομένων στη μεταποίηση ασχολούνται σε R&D σε σύγκριση με μόλις το 0,2% στο σύνολο της οικονομίας

Προσωπικό R&D στο σύνολο των απασχολούμενων, ανά τομέα

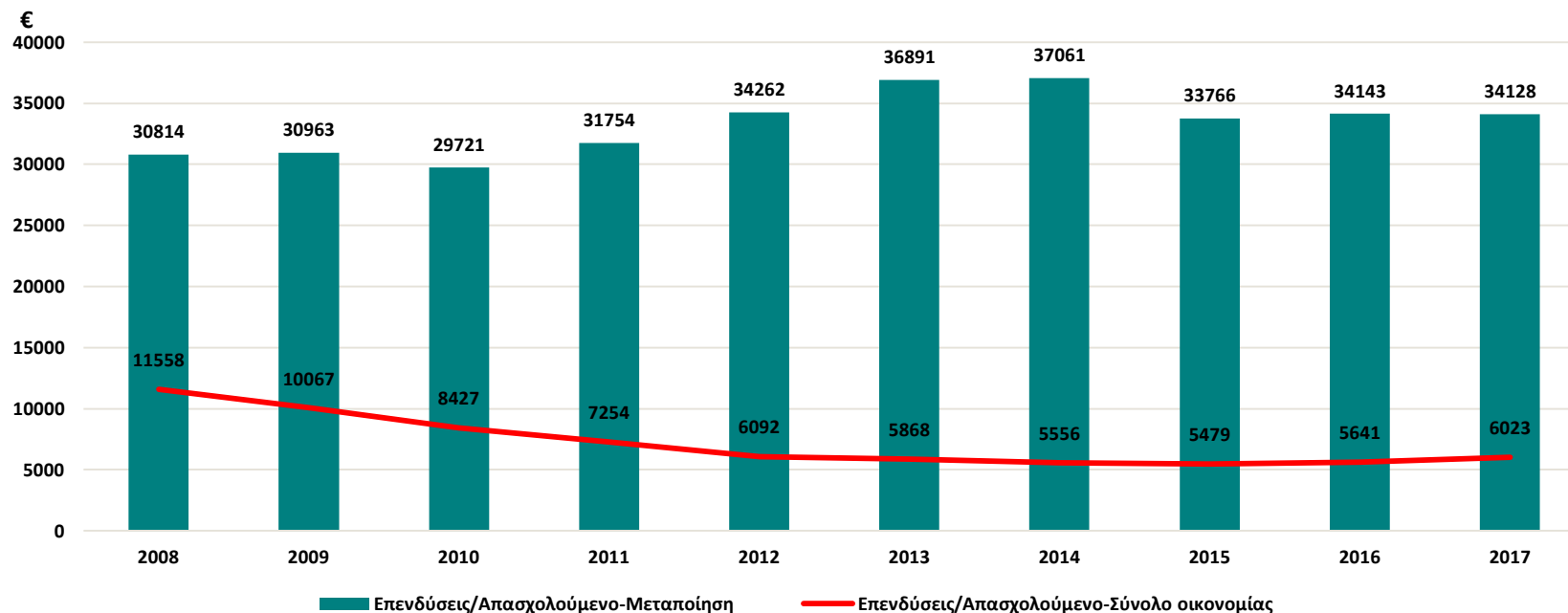
Πηγή: EUROSTAT, Science & Technology

Δαπάνες R&D ανά απασχολούμενο (ευρώ/απασχολούμενο)

Πηγή: EUROSTAT, Science & Technology

Σταθερά υψηλές οι επενδύσεις ανά απασχολούμενο

Πηγή: Eurostat-National Accounts

Ο λόγος επενδύσεις ανά απασχολούμενο στη Μεταποίηση αυξάνει συνεχώς την περίοδο 2010-2014 (+24,7%). Πτώση το 2014 (-8,9%) και τη διετία 2016-2017 σταθεροποίηση στα €34,1 δισεκ.

Αντίθετα, ο λόγος επενδύσεις ανά απασχολούμενο περιορίζεται συνεχώς την περίοδο 2008-2015 στο σύνολο της οικονομίας (-52,6%). Άνοδος του τη διετία 2016-2017 (+6,8%)